

شماره ۳۵۷۷-ق

تاریخ ۱۳۷۸/۱۲/۲۰

پیوست دارد

جمهوری اسلامی ایران

مجلس شورای اسلامی

دفتر رئیس

بیان

شورای محترم نگهبان

لایحه شماره ۱۳۷۸/۰۵/۱۰ مورخ ۱۴۰۶/۰۵/۱۵ دولت درخصوص
موافقنامه دوجانبه حمل و نقل هوایی بین دولت جمهوری اسلامی ایران و
دولت پادشاهی مغرب که در جلسه علنی روز سه شنبه مورخ ۱۳۷۸/۱۲/۳
مجلس شورای اسلامی عیناً به تصویب رسیده است در اجرای اصل نود و
چهارم (۹۴) قانون اساسی جهت بررسی و اظهارنظر آن شورای محترم
به پیوست ارسال می شود.

علی اکبر ناطق نوری

رئیس مجلس شورای اسلامی

جمهوری اسلامی ایران

مجلس شورای اسلامی

دفتر رئیس

تعالیٰ

لایحه موافقنامه دو جانبه حمل و نقل هوایی بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت پادشاهی مغرب

ماده واحده - موافقنامه دو جانبه حمل و نقل هوایی بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت پادشاهی مغرب مشتمل بر یک مقدمه و (۲۲) ماده و یک پیوست به شرح ضمیمه تصویب و اجازه مبادله استناد آن داده می شود.

بسم الله الرحمن الرحيم

موافقنامه دو جانبه حمل و نقل هوایی بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت پادشاهی مغرب

دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت پادشاهی مغرب که از این پس «طرفهای متعاهد» نامیده می شوند و عضو کنوانسیون هواییمایی کشوری بین المللی که در تاریخ ۱۶ آذر ۱۳۲۳ هجری شمسی برابر با ۷ دسامبر ۱۹۴۴ میلادی در شیکاگو جهت امضای مفتوح گردید، می باشند،

با تمایل به انعقاد موافقنامه‌ای که مکمل کنوانسیون مذکور است، به منظور تاسیس و توسعه سرویسهای هوایی بین و ماورای سرزمینهای خود،
نسبت به موارد زیر موافقت نمودند:

ماده ۱ - تعاریف

بجز در مواردی که فحواهی عبارت معنی دیگر را ایجاد نماید، از لحاظ این

جمهوری اسلامی ایران

مجلس شورای اسلامی

دفتر رئیس

بیانیه

۳۰۷۷ شماره

تاریخ ۱۳۷۸/۱۲/۷

پیوست

موافقنامه:

الف - اصطلاح «کتوانسیون» به کتوانسیون هوایی کشوری بین‌المللی که در تاریخ ۱۶ آذر ۱۳۲۳ هجری شمسی برابر با ۷ دسامبر ۱۹۴۴ میلادی در شیکاگو برای امضا مفتوح گردید، اطلاق می‌شود و شامل هر الحاقیه‌ای که به موجب ماده (۹۰) کتوانسیون و هر اصلاحیه کتوانسیون طبق ماده (۹۴) آن، تا حدی که الحاقیه‌ها و اصلاحات مورد تنفيذ یا تصویب دو طرف متعاهد قرار گرفته است، خواهد بود.

ب - اصطلاح «موافقنامه» به موافقنامه حاضر، از جمله پیوست آن و هر تغییری که در مورد آنها انجام خواهد شد، اطلاق می‌شود.

پ - اصطلاح «مقامهای هوایی» برای دولت جمهوری اسلامی ایران، به ریس هوایی کشوری و برای دولت پادشاهی مغرب، به وزیر حمل و نقل (اداره هوایی) و در هر دو مورد هر شخص یا مقامی که مجاز به انجام وظایف هوایی کشوری یا وظایف مشابه باشد، اطلاق می‌شود.

ت - اصطلاح «سرویسهای ترافق شده» به سرویسهایی که مطابق بند (۱) ماده (۲) این موافقنامه در مسیرهای مشخص شده ایجاد می‌گردد، اطلاق می‌شود

ث - اصطلاحهای «سرویس هوایی»، «سرویسهای هوایی بین‌المللی»، «شرکت هوایی» و «توقف به منظورهای غیر حمل و نقل» به ترتیب دارای همان معانی هستند که در ماده (۹۶) کتوانسیون به آنها داده شده است.

ج - اصطلاح «تجهیزات هوایی» به مواردی غیر از خوار و بار و لوازم یدکی قابل حمل برای استفاده در هوایما در طول پرواز از جمله تجهیزات کمکی و اولیه، اطلاق می‌شود.

چ - اصطلاح «شرکت (شرکتهای) هوایی تعیین شده» به یک یا چند شرکت هوایی که توسط یک طرف متعاهد تعیین شده است و به موجب ماده (۳) (تعیین شرکتهای هوایی) این موافقنامه، توسط طرف متعاهد دیگر اجازه فعالیت یافته باشد،

جمهوری اسلامی ایران

مجلس شورای اسلامی

دفتر رئیس

بیانیه

شماره ۳۰۷۷

تاریخ ۱۲۷۸، ۱۳۹۷

پیوست

اطلاق می‌شود.

ح - اصطلاح «لوازم یدکی» به مواد مورد مصرف برای تعمیر یا تعویض قطعات در هواپیما از جمله موتورها، اطلاق می‌شود.

خ - اصطلاح «مسیرهای مشخص شده» به مسیرهای مشخص شده در پیوست این موافقنامه، اطلاق می‌شود.

د - اصطلاح «خوار و بار» به موادی که به سادگی مصرف می‌شوند و برای استفاده یا فروش در هواپیما در طول پرواز می‌باشند از جمله مواد مصرفی خوراکی اطلاق می‌شود.

ذ - اصطلاح «نرخ» به وجودی که باید برای حمل مسافر، بار همراه و غیرهمراه پرداخت گردد و شرایطی که به موجب آن قیمتها اعمال می‌شود از جمله قیمتها، کارمزدها و شرایط مقرر برای آژانس (نمایندگی) و سایر خدمات جنبی به استثنای دستمزدها و شرایط حمل پست اطلاق می‌شود.

ر - اصطلاح «سرزمنی» در مورد یک کشور به مناطق خاکی، آبهای داخلی و آبهای سرزمنی مجاور آن که تحت حاکمیت کشور مزبور باشد، اطلاق می‌شود.

ز - اصطلاح «ظرفیت» در مورد یک هواپیما به میزان بارگیری موثر آن هواپیما در یک مسیر یا قسمتی از مسیر و اصطلاح «ظرفیت» در مورد «سرویس توافق شده» به ظرفیت هواپیما در چنین سرویسی ضربدر دفعات پرواز هواپیمای مزبور طی زمان معین در تمام یا قسمتی از مسیر، اطلاق می‌شود.

ژ - اصطلاح «جدول» به جدول مسیرهای پیوست این موافقنامه و کلیه اصطلاحات آن که طبق مفاد ماده (۱۶) این موافقنامه مورد توافق قرار می‌گیرد، اطلاق می‌شود. جدول جزو لاینفکی از این موافقنامه را تشکیل می‌دهد.

ماده ۲ - اعطای حقوق

۱ - هر طرف متعاهد حق تاسیس سرویسهای هوایی، در مسیرهای مشخص شده در

جمهوری اسلامی ایران

مجلس شورای اسلامی

دفتر رئیس

بهمت

شماره ۳۵۷۷ - ق

تاریخ ۷ آذر ۱۳۷۸

پیوست

بخش مربوط پیوست را به طرف متعاهد دیگر اعطا می‌نماید.

۲ - هر طرف متعاهد حقوق زیر را به طرف متعاهد دیگر درخصوص برقراری

سرویسهای هوایی بین‌المللی منظم خود اعطا می‌نماید:

الف - حق پرواز بدون فرود از فراز سرزمین خود،

ب - حق توقف در سرزمین خود به منظورهای غیر حمل و نقل، و

پ - توقف در سرزمین مذکور در نقاطی که برای آن مسیر در جدول مسیر پیوست به این موافقتنامه مشخص گردیده است، به منظور سوار و پیاده کردن مسافر، بار و پست، در حمل و نقل بین‌المللی براساس مفاد این موافقتنامه.

۳ - استفاده از آزادی پنجم حقوق حمل و نقل مشروط به پیشنهاد شرکتهای هوایی تعیین شده کشور اعطا کننده و تصویب مقامهای ذیصلاح هوایی طرفهای متعاهد می‌باشد.

۴ - هیچ یک از مفاد این ماده به نحوی تلقی نخواهد شد که شرکت (شرکتهای هوایی تعیین شده یک طرف متعاهد، محق باشد در سرزمین طرف متعاهد دیگر، مسافر، بار، بارغیر همراه و پست به مقصد نقطه دیگری در سرزمین طرف متعاهد دیگر حمل کند.

۵ - به منظور اجرای این ماده هر یک از طرفهای متعاهد می‌توانند فرودگاههای مورد استفاده را در سرزمین خود مشخص نمایند.

۶ - در مناطق جنگی یا تحت اشغال نظامی یا در مناطقی که بدین طریق تحت تاثیر قرار گرفته‌اند انجام این قبیل سرویسهای منوط به تصویب مقامهای ذیصلاح مربوط خواهد بود.

ماده ۳ - تعیین شرکتهای هوایی

۱ - هر طرف متعاهد حق دارد یک یا چند شرکت هوایی را به عنوان شرکت

هوایی که سرویسهای مورد توافق را در مسیرهای مشخص شده انجام خواهد داد، تعیین

جمهوری اسلامی ایران

مجلس شورای اسلامی

دفتر رئیس

بیانیه

و مراتب را به طور کتبی به طرف متعاهد دیگر اعلام نماید.

۲ - پس از دریافت اعلامیه تعیین، مقامهای هوایپیمایی طرف متعاهد دیگر با رعایت مفاد این ماده و ماده (۴)، بدون تا خبر به شرکت (شرکتهای) تعیین شده، براساس بند (۱) این ماده، اجازه بهره‌برداری مربوط را اعطای خواهد کرد.

۳ - به منظور اعطای اجازه بهره‌برداری مربوط طبق بند (۲) این ماده، مقامهای هوایپیمایی یک طرف متعاهد می‌توانند از شرکت (شرکتهای) هوایپیمایی تعیین شده طرف متعاهد دیگر بخواهند که مقامهای یاد شده را قانع سازند شرایط مقرر در قوانین و مقرراتی را که معمولاً طبق مفاد کنوانسیون توسط مقامهای مذبور درمورد بهره‌برداری از سرویسهای هوایی بین‌المللی اعمال می‌گردد، دارا می‌باشد.

۴ - زمانی که یک شرکت هوایپیمایی طبق این ماده تعیین و اجازه کسب نماید، می‌تواند سرویسهای توافق شده را که آن شرکت برای بهره‌برداری از آنها، تعیین شده مورد بهره‌برداری قرار دهد مشروط بر آنکه نرخی مطابق مفاد مواد (۵) (تصویب برنامه‌های پروازی) و (۱۵) (نرخها) این موافقتنامه درمورد آن سرویس لازم‌الاجرا گردیده باشد و در هر زمان توسط آن شرکت (شرکتهای) هوایپیمایی رعایت گردد.

ماده ۴ - لغو یا تعليق اجازه بهره‌برداری

۱ - هر طرف متعاهد حق دارد در موارد زیر اجازه بهره‌برداری را لغو یا استفاده از حقوق اعطاشده به موجب ماده (۲) این موافقتنامه را درمورد شرکت (شرکتهای) هوایپیمایی تعیین شده طرف متعاهد دیگر متعلق نماید یا هر شرطی را که ممکن است برای استفاده از این حقوق لازم باشد وضع نماید:

الف - چنانچه شرکت هوایپیمایی تعیین شده مذکور نتواند ثابت کند که شرایط مقرر در قوانین و مقرراتی را که معمولاً طبق مفاد کنوانسیون توسط مقامهای مذبور درمورد سرویسهای هوایی بین‌المللی اعمال می‌گردد دارا می‌باشد.

جمهوری اسلامی ایران

مجلس شورای اسلامی

دفتر رئیس

تعالیٰ

شماره ۴۵۷۷-ق

تاریخ ۱۳۷۸، ۱۲، ۷

پیوست

ب - چنانچه شرکت هواپیمایی مذکور عملیات بهره‌برداری را مطابق مقررات این موافقنامه انجام ندهد.

پ - چنانچه شرکت هواپیمایی تعیین شده قوانین یا مقررات لازم‌الاجرا را در سرزمین طرف متعاهدی که این حقوق را اعطا نموده است، رعایت نکند.

ت - چنانچه شرکت هواپیمایی مذکور نتواند ثابت کند که بخش عمدۀ مالکیت و کنترل موثر آن در دست طرف متعاهدی که شرکت مذکور را تعیین نموده یا اتباع آن است.

۲ - جز در مواردی که اعمال حق لغو، تعلیق یا وضع شرایط، که به موجب بند (۱) ماده حاضر اعطا شده، به صورت فوری برای جلوگیری از نقض بیشتر قوانین یا مقررات یا مفاد این موافقنامه لازم باشد. این حق فقط پس از مشورت با مقامهای هواپیمایی طرف متعاهد دیگر طبق ماده (۱۷) این موافقنامه اعمال خواهد شد.

ماده ۵ - تصویب برنامه‌های پروازی

۱ - شرکت (شرکتهای) هواپیمایی تعیین شده هر طرف متعاهد حداقل (۳۰) روز قبل از بهره‌برداری از هر سرویس مورد توافق، برنامه‌های پرواز پیشنهادی خود را به مقامهای هواپیمایی طرف متعاهد دیگر برای تصویب تسلیم خواهد نمود. چنین برنامه‌های پروازی شامل نوع سرویس، هواپیمایی مورد استفاده، جدول مسیر پروازی، نرخها، شرایط حمل و نقل و تمام اطلاعات مربوط خواهد بود.

۲ - چنانچه شرکت (شرکتهای) هواپیمایی تعیین شده تمایل به انجام پروازهای تکمیلی و یا اضافی علاوه بر پروازهای مندرج در جدول مسیر پروازی مصوب داشته باشد، ابتدا باید از مقامهای هواپیمایی طرف متعاهد مربوط کسب اجازه نماید.

۳ - هرگونه تغییرات بعدی در جدول مسیر پروازی مصوب شرکت (شرکتهای) هواپیمایی تعیین شده برای تصویب به مقامهای هواپیمایی طرف متعاهد دیگر تسلیم خواهد شد.

جمهوری اسلامی ایران

مجلس شورای اسلامی

دفتر رئیس

بیان

شماره ۳۰۷۷ - ت

تاریخ ۱۳۷۸ مرداد

پیوست

ماده ۶ - اصول حاکم بر بهره‌برداری از سرویسهای توافق شده

۱ - شرکتهای هوایپمایی تعیین شده دو طرف متعاهد از رفتار عادلانه و متساوی برخوردار خواهند بود تا بتوانند برای انجام سرویسهای مورد توافق از فرصت متساوی بهره‌مند باشند.

به هر حال شرکتهای هوایپمایی تعیین شده در بهره‌برداری از سرویسهای مورد توافق منافع دوچانبه خود را منظور خواهند داشت تا به طور ناروا در سرویسهای مربوط آنها اثر نامطلوب ایجاد نشود.

۲ - بهره‌برداری از آزادی سوم و چهارم حقوق حمل و نقل بین سرزمینهای طرفهای متعاهد در هر دو جهت در طول مسیرهای مشخص شده از حقوق اولیه و اساسی هر یک از طرفهای متعاهد محسوب می‌گردد.

۳ - همچنین بهره‌برداری از حمل و نقل نقاط واسط و ماوراء برای کارایی سرویسهای توافق شده به گونه‌ای که در پیوست موافقنامه پیش‌بینی شده است مهم می‌باشد.

۴ - در مورد بهره‌برداری از سرویسهای توافق شده:

الف - مجموع ظرفیتی که در هر یک از مسیرهای مشخص شده ارائه می‌شود، با توجه به نیازمندیهای واقعی و پیش‌بینی شده معقول حمل و نقل تعیین خواهد شد.

ب - شرکتهای هوایپمایی تعیین شده دو طرف متعاهد از ظرفیت اشاره شده در بند (الف) این ماده به نسبت متساوی بهره‌برداری خواهند کرد.

۵ - شرکتهای هوایپمایی تعیین شده دو طرف متعاهد به منظور برآوردن تقاضای حمل و نقل ناشی از تغییرات فصلی یا تقاضاهای حمل و نقل موقتی غیرمنتظره، در مورد اقدامهای مناسبی که باید در شرایط مزبور معمول گردد با یکدیگر مشاوره خواهند کرد.

هر گونه ترتیباتی که در این مورد بین شرکتهای هوایپمایی منعقد شود و هر اصلاحیه آن باید برای تصویب به مقامهای هوایپمایی دو طرف متعاهد تسلیم گردد.

۶ - در صورتی که یکی از طرفهای متعاهد، نسبت به بهره‌برداری از کل یا قسمی از

جمهوری اسلامی ایران

مجلس شورای اسلامی

دفتر رئیس

بمثلاً

شماره ۴۰۷۷

تاریخ ۱۳۷۸/۱۲/۷

پیوست

ظرفیت حمل و نقل که به آن واگذار شده است در یک یا چند مسیر تمايل نداشته باشد، با توافق طرف متعاهد دیگر برای مدت معینی، بهره‌برداری کل یا یک قسمت از ظرفیت حمل و نقل پیش‌بینی شده برای آن رابه طرف متعاهد دیگر، منتقل خواهد کرد.
طرف متعاهدی که یک قسمت یا تمام حقوق خود را منتقل کرده است می‌تواند در پایان دوره مذکور، آن حقوق را بازگردد.

ماده ۷ - شمول قوانین و مقررات

۱ - قوانین و مقررات یک طرف متعاهد که ناظر به پذیرش، پرواز بر فراز یا خروج هواپیمای شرکت (شرکتهای) هواپیمایی تعیین شده‌ای که به امر هوانوردی بین‌المللی اشتغال دارد، از سرزمین آن، یا ناظر به بهره‌برداری یا هوانوردی چنین هواپیمایی در آن سرزمین است درمورد هواپیمایی شرکت (شرکتهای) هواپیمایی طرف متعاهد دیگر نیز اعمال خواهد شد و توسط هواپیمایی مزبور به هنگام ورود یا خروج یا در زمانی که در سرزمین طرف متعاهد دیگر باشند رعایت خواهد شد.

۲ - قوانین و مقررات یک طرف متعاهد که ناظر به پذیرش، اقامت، خروج مسافران، بار همراه، کارکنان، بار غیرهمراه، یا پست، از سرزمین آن ازقبل قوانین و مقررات مربوط به ورود، خروج، مهاجرت، گذرنامه‌ها همچنین مقررات گمرکی و بهداشتی است درمورد مسافران، بار همراه، کارکنان، بار غیرهمراه و پست حمل شده توسط هواپیمای شرکت (شرکتهای) هواپیمایی تعیین شده طرف متعاهد دیگر در زمان ورود یا خروج یا در زمانی که در سرزمین طرف متعاهد مذکور باشد، اعمال خواهد شد.

این قوانین و مقررات همانطور که درمورد شرکت (شرکتهای) هواپیمایی یک طرف متعاهد اعمال می‌گردد، به طور متساوی درمورد شرکت (شرکتهای) هواپیمایی تعیین شده طرف متعاهد دیگر نیز اعمال می‌گردد.

جمهوری اسلامی ایران

مجلس شورای اسلامی

دفتر رئیس

بند

شماره ۳۵۷۱

تاریخ ۷ مرداد ۱۳۷۸

پیوست

ماده ۸ - هزینه‌های فرودگاهی

- ۱ - هر یک از طرفهای متعاهد می‌تواند برای استفاده از فرودگاهها و سایر تاسیسات تحت کنترل خود هزینه‌های عادلانه و مناسبی را وضع نموده یا اجازه وضع آن را بدهد.
- ۲ - هر یک از طرفهای متعاهد موافقت دارد که این هزینه‌ها از آنجه شرکتهای حمل و نقل تعیین شده آن طرف متعاهد که در سرویسهای مشابه بین‌المللی تردد می‌نمایند و برای استفاده از این فرودگاهها و تاسیسات می‌پردازند تجاوز نکند.

ماده ۹ - نمایندگی شرکتهای هواپیمایی

- ۱ - هر طرف متعاهد، براساس عمل متقابل، حق دایر نمودن خدمات بازرگانی، اداری و فنی که برای بهره‌برداری عملیات پروازی ضروری است را در سرزمین خود به شرکت (شرکتهای) هواپیمایی تعیین شده طرف متعاهد دیگر اعطا خواهد نمود.
- ۲ - شرکت (شرکتهای) هواپیمایی تعیین شده، به منظور ارائه خدمات خود، مجاز خواهد بود کارکنان اداری، فنی و بازرگانی تبعه کشور خود را طبق قوانین و مقرراتی که در کشوری که این کارکنان قرار است در آنجا به کار گرفته شوند، استخدام نماید.

ماده ۱۰ - نرخها

- ۱ - نرخهای مورد اجرا توسط شرکت (شرکتهای) هواپیمایی یک طرف متعاهد برای حمل به یا از سرزمین طرف متعاهد دیگر در سطح معقولی خواهد بود که با توجه به کلیه عوامل مربوط از جمله هزینه بهره‌برداری، سود و نرخهای دیگر شرکتهای هواپیمایی، وضع می‌گردد.

- ۲ - نرخهای موضوع بند (۱) ماده حاضر، هر جا که امکان داشته باشد، توسط شرکتهای هواپیمایی طرفهای متعاهد پس از مشورت با دیگر شرکتهای هواپیمایی که تمام یا قسمتی از آن مسیر را مورد بهره‌برداری قرار می‌دهند توافق خواهد شد.

جمهوری اسلامی ایران

مجلس شورای اسلامی

دفتر نویس

بیانیه

شماره ۳۵۷۷ - ق

تاریخ ۷ مرداد ۱۳۷۸

پیوست

چنین توافقی، تا جایی که ممکن است، طبق روش‌های انجمن حمل و نقل بین‌المللی هواپی در مورد محاسبه نرخها به شرح زیر به دست خواهد آمد.

۳- نرخهایی که به این صورت مورد موافقت قرار می‌گیرد، حداقل (۳۰) روز قبل از تاریخ پیشنهادی اجرا (از این به بعد زمان اعلام نامیده می‌شود) برای تصویب به مقامهای هواپیمایی طرفهای متعاهد تسلیم خواهد گردید. در موارد ویژه، زمان اعلام به شرط موافقت مقامهای مذکور قابل کاهش است.

۴- تصویب موضوع بند (۳) این ماده می‌تواند به طور صریح اعلام شود. چنانچه هیچ کدام از مقامهای هواپیمایی عدم تصویب نرخهای در مدت (۳۰) روز از تاریخ تسلیم براساس بند (۳) اعلام نکند نرخها تصویب شده تلقی خواهد شد.

در صورت کاهش زمان اعلام که در بند (۳) آمده است، مقامهای هواپیمایی کشوری می‌توانند توافق کنند که زمانی که طی آن عدم تصویب اعلام شود، به کمتر از (۳۰) روز کاهش یابد.

۵- چنانچه مقامهای هواپیمایی نتوانند در مورد هرگونه نرخی که براساس بند (۳) به آنها ارایه شده یا تعیین هر نرخی بر اساس بند (۴) به توافق برسند، مقامهای هواپیمایی طرفهای متعاهد اهتمام خواهند نمود تا در مورد نرخهای مناسب به توافق برسند، لیکن هیچ نرخی قبل از تصویب مقامهای هواپیمایی هر طرف متعاهد به موقع اجرا در نخواهد آمد.

۶- نرخی که براساس مفاد این ماده تعیین خواهد شد تا زمانی که نرخهای جدید تعیین نشده باشد به قوت خود باقی خواهد ماند. با این وجود، به موجب موافقنامه حاضر، در موارد زیر نرخی مورد تمدید قرار نخواهد گرفت:

الف - در صورتی که چنین نرخی تاریخ نهایی داشته باشد، برای بیشتر از دوازده (۱۲) ماه بعد از آن تاریخ، و

ب - در صورتی که چنین نرخی دارای تاریخ نهایی نباشد، برای بیشتر از دوازده (۱۲) ماه بعد از تاریخی که شرکت (شرکتهای) هواپیمایی یک طرف متعاهد نرخ جدیدی را

جمهوری اسلامی ایران

مجلس شورای اسلامی

دفتر رئیس

بیانیه

شماره ۳۵۷۷

تاریخ ۱۳۷۸/۱۰/۲۷

پیوست

براساس مفاد این موافقنامه به طور کتبی به مقامهای هواپیمایی کشوری طرفهای متعاهد پیشنهاد کنند.

۷- هر طرف متعاهد باید اطمینان حاصل کند که نرخهای تصویب شده براساس مفاد ماده حاضر، در سرویسهایی که به یا از سرزمین آن توسط کلیه شرکتهای هواپیمایی انجام می‌شود، به طور دقیق رعایت می‌گردد.

ماده ۱۱ - تبادل آمار و اطلاعات هواپیمایی

۱- مقامهای هواپیمایی هر طرف متعاهد، اطلاعات مربوط به حمل و نقل انجام شده در سرویسهای مورد توافق توسط شرکت (شرکتهای) هواپیمایی تعیین شده مربوط را بنا به تقاضا، در اختیار مقامهای هواپیمایی طرف متعاهد دیگر قرار خواهد داد. چنین اطلاعاتی شامل آمارها و دیگر اطلاعات موردنیاز در تعیین میزان حمل و نقل انجام شده توسط شرکتهای هواپیمایی مذکور در سرویسهای مورد توافق خواهد بود.

۲- هر طرف متعاهد، در صورت تقاضا، نسخه‌هایی از قوانین و مقررات مربوط را به طرف متعاهد دیگر تسلیم خواهد کرد.

ماده ۱۲ - شناسایی گواهینامه‌ها و پروانه‌ها

گواهینامه‌های قابلیت پرواز و گواهینامه‌های صلاحیت و پروانه‌هایی که توسط یک طرف متعاهد صادر شده یا اعتبار یافته و هنوز به قوت خود باقی باشد توسط طرف متعاهد دیگر برای بهره‌برداری از مسیرها و سرویسهای موضوع موافقنامه حاضر معتبر شناخته خواهد شد، مشروط بر اینکه شرایط صدور یا اعتبار گواهینامه‌ها و پروانه‌های مزبور مساوی با بیش از حداقل استانداردهایی باشد که به موجب کتوانسیون وضع شده یا خواهد شد.

در هر حال طرف متعاهد این حق را برای خود محفوظ می‌دارد که در مورد پرواز از فراز سرزمین خود، از شناسایی گواهینامه‌های صلاحیت و پروانه‌هایی که جهت اتباع آن

جمهوری اسلامی ایران

مجلس شورای اسلامی

دفتر رئیس

بیانیه

شماره ۴۵۷۷ - ق

تاریخ ۱۳۷۸ مرداد

پیوست

توسط طرف متعاهد دیگر یا هر دولت دیگری صادر شده یا اعتبار یافته خودداری نماید.

ماده ۱۳ - امنیت هوانورده

۱- طرفهای متعاهد در راستای حقوق و تعهدات خود به موجب حقوق بین‌الملل تاکید می‌نمایند که تعهد آنان در قبال یکدیگر برای حفظ امنیت هوایپمایی کشوری دربرابر اعمال مداخله غیرقانونی جزو لاینکی از این موافقتنامه را تشکیل می‌دهد.

طرفهای متعاهد بدون تحدید کلیت حقوق و تعهدات خود به موجب حقوق بین‌الملل، به ویژه مطابق با مفاد کنوانسیون راجع به جرایم و برخی اعمال ارتکابی دیگر در هوایپما امضاء شده در توکیو به تاریخ ۱۳۴۲ شهریور ۱۳۴۲ هجری شمسی برابر با ۱۴ سپتامبر ۱۹۶۳، کنوانسیون راجع به جلوگیری از تصرف غیرقانونی هوایپما امضاء شده در لاهه به تاریخ ۲۵ آذر ۱۳۴۹ برابر با ۱۶ سپتامبر ۱۹۷۰ و کنوانسیون راجع به جلوگیری از اعمال غیرقانونی علیه امنیت هوایپمایی کشوری امضاء شده در مونترال به تاریخ اول مهرماه ۱۳۵۰ برابر با ۲۳ سپتامبر ۱۹۷۱ و هر موافقتنامه چند جانبه دیگری در ارتباط با امنیت هوایپمایی کشوری لازم‌الاجرا برای هر دو طرف متعاهد، عمل خواهد کرد.

۲- طرفهای متعاهد کلیه مساعدتهای لازم را جهت جلوگیری از اعمال تصرف غیرقانونی هوایپماهای کشوری و سایر اعمال غیرقانونی علیه امنیت این هوایپماها، مسافران و خدمه آنها، فرودگاهها و تاسیسات هوانورده و هر نوع تهدید دیگر علیه امنیت هوایپمایی کشوری را بنا به تقاضا در مورد یکدیگر به عمل خواهند آورد.

۳- طرفهای متعاهد باید در روابط دوجانبه خود طبق مقررات امنیت هوانورده تعیین شده از سوی سازمان بین‌المللی هوایپمایی کشوری که به عنوان ضمایم کنوانسیون هوایپمایی کشوری بین‌المللی شناخته شده‌اند، تا حدودی که مقررات امنیتی مزبور در مورد طرفین قابل اجرا است عمل نمایند. آنها می‌باید از گردنده‌گان هوایپماهایی که محل ثبت آن هوایپماها یا محل اصلی کار و یا اقامت دائم آنها در سرزمین طرفین می‌باشد و نیز گردنده‌گان

جمهوری اسلامی ایران

مجلس شورای اسلامی

دفتر رئیس

بیانیه

شماره ۳۵۷۴

تاریخ ۱۳۷۸ مرداد

پیوست

فروندگاههای واقع در سرزمینهای خود بخواهند، که طبق مقررات امنیت هوانوردی مزبور عمل نمایند.

۴- هر طرف متعاہد موافقت دارد که می‌توان از این گردانندگان هواپیماها درخواست نمود تا مقررات امنیت هوانوردی مورد اشاره در بند (۳) فوق را که طرف متعاہد دیگر از لحاظ ورود به سرزمین خود، خروج از آن یا در مدت توقف در آنجا مقرر کرده است، رعایت کنند. هر طرف متعاہد باید اطمینان حاصل کند که در سرزمین آن اقدامات کافی برای حفاظت از هواپیماها و بازرگانی مسافران، خدمه، لوازم همراه مسافر، اثاثیه مسافر، بار و خواروبار هواپیما قبل و در زمان سوارشدن مسافران یا بارگیری به نحو موثر معمول می‌شود. همچنین هر طرف متعاہد باید با هر درخواست طرف متعاہد دیگر برای انجام اقدامات امنیتی ویژه معقول، جهت مقابله با یک تهدید خاص برخورد مثبت داشته باشد.

۵- هنگامی که حادثه یا خطر بروز حادثه تصرف غیرقانونی هواپیماهای کشوری یا

دیگر اعمال غیرقانونی علیه امنیت این هواپیماها، مسافران و خدمه آن، فروندگاهها یا تاسیسات هوانوردی رخ دهد، طرفهای متعاہد باید با تسهیل ارتباطات و دیگر اقدامات مناسب به منظور پایان سریع و امن حادثه مزبور یا خطر وابسته به آن یکدیگر را یاری نمایند.

ماده ۱۴ - معافیت از حقوق گمرکی، سود بازرگانی، هزینه‌های بازرگانی و هزینه‌های مشابه دیگر

۱- هواپیماهای شرکت هواپیمایی تعیین شده هر طرف متعاہد که سرویسهای توافق شده را مورده برداری قرار می‌دهند، همچنین هرگونه لوازم موردنیاز، مواد سوختی و روغن موتور و خواروبار موجود در هواپیما به هنگام ورود به سرزمین طرف متعاہد دیگر از پرداخت کلیه حقوق گمرکی و سود بازرگانی و هزینه‌های بازرگانی و سایر هزینه‌های مشابه معاف خواهند بود، مشروط بر اینکه لوازم و مواد و خواروبار مزبور تازمانی که

جمهوری اسلامی ایران

مجلس شورای اسلامی

دفتر رئیس

تعالیٰ بهت

شماره ۳۵۷۶

تاریخ ۱۲/۱۱/۱۳۷۸

پیوست

مجدداً صادر شوند یا در قسمتی از سفر بر فراز آن سرزمین مورد استفاده قرار گیرد در داخل هواپیما باقی بماند.

۲- همچنین، طبق بند (۳) ماده حاضر، موارد زیر از حقوق گمرکی و سود بازرگانی، هزینه‌های بازرگانی و هزینه‌های مشابه، به استثنای هزینه‌های مربوط به خدمات انجام شده معاف خواهد بود:

الف - خواروباری که در سرزمین یک طرف متعاهد، در حد تعیین شده توسط مقامهای هواپیمایی آن طرف متعاهد، بار هواپیمایی شود و برای استفاده در هواپیما و خارج از هواپیما در سرویس توافق شده طرف متعاهد دیگر مورد استفاده قرار می‌گیرد.

ب - وسائل یدکی که به داخل سرزمین هر طرف متعاهد به منظور نگهداری یا تعمیر هواپیمایی که توسط شرکت (شرکتهای هواپیمایی) طرف متعاهد دیگر در سرویسهای توافق شده مورد بهره‌برداری قرار می‌گیرد، وارد شده است.

پ - مواد سوختی و روغن موتورهایی که در داخل، در ترانزیت یا خارج هواپیمایی که توسط شرکت (شرکتهای هواپیمایی) طرف متعاهد دیگر در سرویسهای توافق شده مورد استفاده قرار می‌گیرد، حتی زمانی که چنین مواد مصرفی در قسمتی از سفر بر فراز سرزمین طرف متعاهدی که آنها در آن بار هواپیما شده مورد استفاده قرار گیرد.

۳- کالا و مواد مصرفی اشاره شده در جزء‌های (الف) و (ب) و (پ) بند (۲) می‌تواند تحت نظارت یا کنترل گمرکی دو طرف متعاهد قرار گیرد.

۴- اثاثیه مسافر و باری که در ترانزیت مستقیم می‌باشند از حقوق گمرکی، سود بازرگانی و سایر مالیات‌های مشابه معاف خواهند بود، مشروط بر اینکه تحت نظارت و کنترل گمرکی باشند.

۵- لوازم جاری هوانوردی و همچنین کالاهای لوازم نگهداری شده در هواپیمای شرکت (شرکتهای هواپیمایی) تعیین شده هر طرف متعاهد تنها با موافقت مقامهای گمرکی طرف دیگر متعاهد در سرزمین آن طرف متعاهد قابل تخلیه است و مقامهای گمرکی

جمهوری اسلامی ایران

مجلس شورای اسلامی

دفتر رئیس

بیانیه

شماره ۳۰۷۷-ق

تاریخ ۱۳۷۸/۱۲/۷

پیوست

می توانند این تجهیزات ، لوازم و مواد مصرفی را تازمانی که طبق مقررات گمرکی مجددا صادر شوند یا ترتیب دیگری در مورد آنها داده شود تحت نظارت خود قرار دهند.

۶- استناد رسمی حاوی نشانه رسمی شرکت هوایپیما مانند برچسب چمدان، بلیط هوایپیما، بارنامه، کارت اجازه ورود به هوایپیما و جدول زمانبندی که به داخل سرزمین هر طرف متعاهد برای استفاده اختصاصی شرکت هوایپیما تعیین شده طرف متعاهد دیگر وارد شده باشد از کلیه حقوق گمرکی و سود بازارگانی و یا مالیاتها براساس عمل متقابل معاف خواهد بود.

ماده ۱۵ - فروش، دریافتها و انتقال درآمدها

۱- هر شرکت هوایپیما تعیین شده مجاز خواهد بود به طور مستقیم نسبت به فروش بلیطهای خود در سرزمین طرف متعاهد دیگر اقدام کند و در صورت تمایل از طرف نمایندگان خود عمل نماید، این فروشها باید با پول محلی انجام گردد.

۲- هر طرف متعاهد حق انتقال دریافتیهای مزاد بر هزینه را که توسط شرکت (شرکتهای) هوایپیما در سرزمین آن طرف متعاهد در ارتباط با حمل و نقل مسافر، اثاثیه مسافر، بار و پست و همچنین هرگونه فعالیت حمل و نقل هوایی، که طبق قوانین داخلی مجاز باشد، به دست آمده به شرکت (شرکتهای) هوایپیما طرف متعاهد دیگر اعطا می نماید. این انتقالات به نرخ تبادل طبق قوانین و مقررات مربوط قابل اعمال در مورد پرداختهای جاری انجام خواهد شد.

ماده ۱۶ - مشاوره

۱- به منظور همکاری نزدیک، مقامهای هوایپیما طرفهای متعاهد هر چند وقت یک بار به منظور اطمینان از اجرا و رعایت رضایت‌بخش مفاد این موافقتنامه و پیوست منضم به آن و نیز هر وقت که پیش‌بینی تغییری در این موافقتنامه یا پیوست آن ضروری باشد، مشورت

جمهوری اسلامی ایران

مجلس شورای اسلامی

دفتر رئیس

بیانیه

شماره ۳۵۷۷

تاریخ ۱۳۷۸/۰۲/۰۷

پیوست

خواهند نمود.

۲- هر طرف متعاهد می‌تواند از طریق مذاکره یا مکاتبه تقاضای مشاوره نماید.
در صورت مذاکره، طرفهای متعاهد باید مذاکرات را در فاصله (۳۰) روز از تاریخ
درخواست آغاز کنند، مگر اینکه دو طرف متعاهد در مورد تمدید این مدت موافقت نمایند.

ماده ۱۷ - اصلاحات

هر اصلاحیه این موافقتنامه به وسیله تبادل یادداشت قابل اجرا خواهد بود و از
تاریخی که در تبادل یادداشت‌های سیاسی پیش‌بینی شده لازم الاجرا خواهد بود.

ماده ۱۸ - اصلاح موافقتنامه درجهت مطابقت با کنوانسیونهای چندجانبه
این موافقتنامه به نحوی اصلاح خواهد شد که با هر موافقتنامه چند جانبه‌ای که ممکن
است برای هر دو طرف متعاهد لازم الاتّباع شود، مطابقت داشته باشد.

ماده ۱۹ - حل اختلافات

۱- هرگاه در مورد تفسیر یا اجرای این موافقتنامه بین طرفهای متعاهد اختلافی بروز
نماید، طرفهای متعاهد در مرحله نخست اهتمام خواهند نمود تا اختلاف را از طریق مذاکره
مستقیم حل و فصل نمایند.

۲- هرگاه طرفهای متعاهد نتوانند اختلاف را از طریق مذاکرات مستقیم حل و فصل
نمایند، می‌توانند موضوع را جهت تصمیم‌گیری به هر شخص یا هیات صلاحیتداری از یک
کشور ثالث ارجاع کنند.

۳- چنانچه حل و فصل اختلافات از طریق روش‌های مذکور به نتیجه نرسد،
اختلافات، با درخواست هر طرف متعاهد براساس قوانین و مقررات مربوطه آنها، برای
تصمیم‌گیری به یک دیوان (از این به بعد دیوان داوری نامیده می‌شود) شامل سه نفر داور که

جمهوری اسلامی ایران

مجلس شورای اسلامی

دفتر رئیس

تعالیٰ

شماره ۳۵۷۷-ق

تاریخ ۱۳۹۲/۱۱/۷

پیوست

یک نفر از طرف هر کدام از طرفهای متعاهد و نفر سوم با توافق آن دو انتخاب می‌شود، تسلیم خواهد شد.

۴- هر طرف متعاهد ظرف (۶) روز پس از وصول تقاضای طرف متعاهد دیگر در مورد ارجاع اختلاف به دیوان داوری، از طریق مجاری سیاسی به تعیین داور خود مبادرت خواهد نمود و داور سوم نیز ظرف (۶) روز بعد از آن تعیین خواهد شد. چنانچه هر یک از طرفهای متعاهد ظرف مدت مقرر داور خود را تعیین نکند یا داور سوم ظرف مدت مقرر تعیین نشود، بنابر تقاضای هر یک از طرفهای متعاهد، رئیس شورای سازمان بین‌المللی هوایپمایی کشوری بر حسب مورد داور یا داورها تعیین خواهد نمود.

۵- داور سومی طبق بند (۳) تعیین شده از اتباع یک کشور ثالث خواهد بود و به عنوان رئیس دیوان داوری عمل خواهد کرد.

۶- دیوان داوری آین کار خود را تعیین خواهد نمود.

۷- با رعایت تصمیم قطعی دیوان داوری، طرفهای متعاهد هزینه اولیه داوری را به طور متساوی متحمل خواهند شد.

۸- طرفهای متعاهد هر تصمیم قطعی یا رای موقتی دیوان داوری را رعایت خواهند کرد.

۹- چنانچه و مادامی که هر طرف متعاهد طبق این ماده تصمیمات متخذه دیوان داوری را رعایت نکند، طرف متعاهد دیگر می‌تواند حقوق یا امتیازات اعطای شده به موجب این موافقتنامه را محدود، ملغی یا از اعطای آن خودداری کند.

ماده ۴۰ - فسخ موافقتنامه

هر طرف متعاهد می‌تواند در هر زمان قصد خود را مبنی بر فسخ این موافقتنامه به طور کتیبه طرف متعاهد دیگر اعلام نماید. این اعلام همان زمان به اطلاع سازمان بین‌المللی هوایپمایی کشوری خواهد رسید.

جمهوری اسلامی ایران

مجلس شورای اسلامی

دفتر رئیس

تعالیٰ

شماره ۳۰۷۷

تاریخ ۱۳۷۸، ۱۲، ۷

پیوست

در این صورت موافقنامه دوازده (۱۲) ماه پس از دریافت اعلام فسخ توسط طرف متعاهد دیگر فسخ خواهد شد، مگر آنکه اعلام فسخ قبل از انقضای این مدت با تراضی طرفین پس گرفته شود. در صورت عدم اعلام وصول از سوی طرف متعاهد دیگر، اعلام فسخ (۱۴) روز پس از وصول آن به سازمان بین‌المللی هواپیمایی کشوری دریافت شده تلقی خواهد شد.

ماده ۲۱ - ثبت موافقنامه و اصلاحات

این موافقنامه و هر اصلاحیه بعد از آن توسط طرفهای متعاهد نزد سازمان بین‌المللی هواپیمایی کشوری به ثبت خواهد رسید.

ماده ۲۲ - لازم‌الاجراشدن

این موافقنامه به طور موقت از تاریخ امضای آن، اجرا خواهد شد و همینکه دو طرف متعاهد انجام مراحل قانون اساسی مربوطه خود را به وسیله تبادل یادداشت سیاسی به یکدیگر اطلاع دهند، لازم‌الاجرا خواهد شد.

در تایید مراتب بالا، نمایندگان امضاء‌کننده زیر که از طرف دولتها متبوع خود مجاز می‌باشند این موافقنامه را امضاء نمودند.

این موافقنامه در تاریخ نهم اسفندماه سال ۱۳۷۵ هجری شمسی برابر با بیست و هفتم فوریه سال ۱۹۹۷ میلادی در رباط در دو نسخه به زبانهای فارسی، عربی و انگلیسی که تمام متن‌ها دارای اعتبار یکسان می‌باشند، تنظیم گردید. در صورت بروز اختلاف، متن انگلیسی ملاک عمل خواهد بود.

از طرف

دولت پادشاهی مغرب

از طرف

دولت جمهوری اسلامی ایران

جمهوری اسلامی ایران

مجلس شورای اسلامی

دفتر رئیس

بیان

پیوست

جدول مسیر

الف - مسیرهای طرف مغربی

نقاطی در کشور پادشاهی مغرب

نقاط واسط: بعدا تعیین می گردد.

نقاطی در جمهوری اسلامی ایران (تهران و اصفهان)

نقاط ماوراء: بعدا تعیین می گردد.

ب - مسیرهای طرف ایرانی

نقاطی در جمهوری اسلامی ایران

نقاط واسط: بعدا تعیین می گردد.

نقاطی در کشور پادشاهی مغرب (رباط و کازابلانکا)

نقاط ماوراء: بعدا تعیین می گردد.

لایحه فرق مشتمل بر ماده واحده منضم به متن موافقنامه شامل مقدمه و بیست و دو

ماده و ضمائم آن در جلسه علنی روز سه شنبه مورخ سوم اسفندماه یکهزار و سیصد و هفتاد و

هشت به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده است. ع

علی اکبر ناطق نوری

رئیس مجلس شورای اسلامی